

V Bruseli 27. februára 2023
(OR. en)

6698/23

**Medziinštitucionálny spis:
2022/0345(COD)**

ENV 160
SAN 96
COMPET 132
CONSOM 52
AGRI 80
CODEC 238

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Č. dok. Kom.:	14223/22 + ADD 1 - COM(2022) 541 final + Annexes 1 to 8
Predmet:	Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o čistení komunálnych odpadových vôd (prepracované znenie) – diskusia o smerovaní

V snahe usmerniť diskusiu o uvedenom legislatívnom návrhu na nadchádzajúcom zasadnutí Rady (životné prostredie), ktoré sa uskutoční 16. marca 2023, vypracovalo predsedníctvo podkladový dokument s otázkami, ktoré sa uvádzajú v prílohe k tejto poznámke.

Výbor stálych predstaviteľov sa vyzýva, aby tento podkladový dokument s príslušnými otázkami vzal na vedomie a postúpil ho Rade na účely uvedenej diskusie o smerovaní.

**Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o čistení komunálnych odpadových vôd
(prepracované znenie)**

– podkladový dokument predsedníctva s otázkami pre ministrov –

Kontext

Kvalita našich európskych riek, jazier a morí je kľúčová pre životné prostredie a ľudské zdravie. Čistá voda je nevyhnutá na to, aby bola k dispozícii bezpečná pitná voda. Je dôležitá aj pre hospodárske činnosti, ako je priemyselná výroba, doprava, cestovný ruch a rybolov.

Komunálne odpadové vody sú jedným z hlavných prispievateľov k znečisteniu vody v Európskej únii. V hodnotení smernice o komunálnych odpadových vodách sa určili tri hlavné súbory problémov, konkrétne pretrvávajúce znečistenie z komunálnych zdrojov, neúplné zosúladenie s novými spoločenskými ambíciami a Európskou zelenou dohodou a nedostatočná alebo nerovnomerná úroveň riadenia. Pokiaľ ide o znečistenie z komunálnych odpadových vôd, v hodnotení sa dospelo k záveru, že hlavnými zostávajúcimi zdrojmi komunálnych emisií sú menšie mestá, necentralizované čistiare odpadových vôd, zastarané normy existujúcej smernice týkajúce sa živín a znečistenia spôsobeného silnými zrážkami. Problémom, ktorý vzbudzuje obavy, sa stáva aj vypúšťanie mikropolutantov.

V hodnotení sa analyzoval aj potenciál sektora odpadových vôd v oblasti zlepšenia energetickej efektívnosti, príspevku k politikám EÚ v oblasti klímy a energetiky, ako aj lepšieho nakladania s kalom a opätovného využívania vody v záujme lepšieho zosúladenia s akčným plánom EÚ pre obehové hospodárstvo.

Stav práce v Rade

Komisia prijala návrh revidovanej smernice o čistení komunálnych odpadových vôd 26. októbra 2022. Pracovnej skupine pre životné prostredie Komisia svoj návrh a sprievodné posúdenie vplyvu predložila 4. novembra 2022.

Doteraz sa uskutočnilo päť zasadnutí pracovnej skupiny pre životné prostredie. V januári sa počas švédskeho predsedníctva začalo prvé čítanie návrhu, na ktorom dostali členské štáty príležitosť rokovať o článkoch 1 až 21 (okrem článkov 12 a 19). Zasadnutia pracovnej skupiny prispeli k objasneniu určitých aspektov smernice a umožnili prvú výmenu názorov členských štátov na tieto články. Rokovania v rámci pracovnej skupiny boli pozitívne a konštruktívne. Členské štáty návrh vo všeobecnosti podporujú. Na základe týchto úvodných diskusií sa zároveň dospelo k hlbšiemu pochopeniu viacerých výziev.

Témy na diskusiu

S cieľom poskytnúť usmernenie pre budúcu prácu pracovnej skupiny predsedníctvo navrhuje, aby sa Rada pre životné prostredie na zasadnutí 16. marca zaoberala týmito témami.

Všeobecná úroveň ambícií pri riešení otázky pretrvávajúceho znečistenia

V záujme riešenia otázky pretrvávajúceho znečistenia komunálnych odpadových vôd Komisia navrhuje, aby sa rozsah pôsobnosti smernice rozšíril aj na menšie aglomerácie¹. To si vyžiada úplné pripojenie k zberným systémom do roku 2030, a to aj pokiaľ ide o sekundárne čistenie, ale s možnosťou výnimiek.

Čistiare komunálnych odpadových vôd sú aj naďalej dôležitým zdrojom vypúšťania živín, čo vedie k eutrofizácii vodných útvarov v Únii. S cieľom ďalej obmedziť uvoľňovanie živín sa v návrhu stanovujú rozšírené povinnosti odstraňovania dusíka a fosforu takzvaným terciárnym čistením. Uplatňovanie daných požiadaviek sa dosiahne do roku 2040, pričom sa stanovia priebežné ciele.

Za stále väčší problém sa považujú mikropolutanty vo vodných útvaroch, ako sú rezíduá liekov. Návrh preto obsahuje nové požiadavky na dodatočný krok čistenia, t. j. kvartárne čistenie, v ktorom sa bude čistiť široká škála znečisťujúcich látok. Navrhuje sa, aby sa tieto požiadavky splnili do roku 2040, pričom sa stanovia priebežné ciele.

¹ Menšie aglomerácie s populačným koeficientom (p. k.) viac ako 1000 na rozdiel od súčasného p. k. 2000.

Členské štáty uviedli, že vzhľadom na čas potrebný na plánovanie investícií do infraštruktúry bude náročné dodržať navrhované lehoty a požiadavky. Zároveň sa vyjadrili za flexibilitu, aby bolo možné prispôbiť sa vnútroštátnym a miestnym podmienkam, a okrem iného vyzvali, aby sa zosúladiли harmonogramy s plánovacími cyklami v iných smerniciach týkajúcich sa vody. Niektoré členské štáty takisto vyjadrili obavy, že dodatočné environmentálne prínosy, ktoré sa dosiahnu vďaka prísnejším požiadavkám na terciárne a kvartárne čistenie, nemusia byť vždy vyššie ako náklady na toto čistenie.

Financovanie čistenia od mikropolutantov

Financovanie kvartárneho čistenia od mikropolutantov sa navrhuje zavedením povinných „systémov rozšírenej zodpovednosti výrobcov (EPR)“ pre spoločnosti, ktoré na trh EÚ uvádzajú farmaceutické a kozmetické výrobky. Aj keď sú v návrhu vymedzené najdôležitejšie zásady, praktické vykonávanie systému EPR sa na vnútroštátnej úrovni ponecháva na členské štáty. V návrhu sa takisto uvádza, že EPR sa musí vzťahovať na všetky náklady (t. j. na kvartárne čistenie, monitorovanie a zber štatistických údajov o tom, čo sa uvádza na trh).

Hoci sa vykonávanie zásady „znečisťovateľ platí“ vo všeobecnosti prijíma pozitívne, členské štáty žiadajú objasnenie toho, ako by systém EPR mohol fungovať v praxi, pretože tento typ nástroja je pre odvetvie komunálnych odpadových vôd nový. Na to, či ide o najvhodnejšiu stratégiu financovania a či je najlepšie uplatňovať ju na úrovni EÚ alebo na vnútroštátnej úrovni, sa názory sa rozchádzajú.

Príspevok k energetickej neutralite

V návrhu sa stanovuje cieľ energetickej neutrality pre odvetvie komunálnych odpadových vôd, ktorý sa má v každom členskom štáte dosiahnuť do roku 2040, pričom sa stanovia priebežné ciele. Hlavným cieľom je zlepšiť energetickú efektívnosť a vyrábať energiu z obnoviteľných zdrojov, najmä z bioplynu a iných prostriedkov. Na splnenie tohto cieľa sa bude v prípade všetkých stredne veľkých až veľkých zariadení² postupne vyžadovať a nariaďovať vykonávanie energetických auditov. Členské štáty ďalej zabezpečia, aby celková ročná výroba energie z obnoviteľných zdrojov z týchto zariadení zodpovedala ich celkovej spotrebe energie. Tento cieľ by sa mal na vnútroštátnej úrovni dosiahnuť do roku 2040, pričom sa stanovia priebežné ciele.

² Od p. k. nad 10 000 (zosúladenie s najlepšimi postupmi v niektorých členských štátoch).

Rokovania v pracovnej skupine v súvislosti s ustanovením o energetickej efektívnosti sa vo všeobecnosti niesli v pozitívnom duchu. Uznáva sa, že navrhované energetické audity sú prínosné, avšak harmonogramy sú pre členské štáty náročné. Panujú určité obavy, že navrhované ciele energetickej neutrality by mohlo byť ťažké skombinovať s novými požiadavkami týkajúcimi sa odstraňovania dusíka a kvartárneho čistenia z dôvodu spotreby energie potrebnej na takéto čistenie. Okrem toho existujú určité pochybnosti o tom, či by sa dosiahnutie energetickej neutrality malo obmedziť na odvetvie komunálnych odpadových vôd alebo by sa malo realizovať v rámci širšieho systému integrovanej výroby.

Otázky pre ministrov

S cieľom poskytnúť usmernenie pre ďalšiu prácu pracovnej skupiny pre životné prostredie sa ministri vyzývajú, aby si vymenili názory na tieto otázky:

- 1. Aká by podľa vášho názoru bola na základe návrhu primeraná úroveň ambícií pri riešení pretrvávajúcich zdrojov komunálneho znečistenia?*
- 2. Domnievate sa, že je vhodné, aby sa do smernice o komunálnych odpadových vodách zahrnuli systém EPR a ciele energetickej neutrality?*